

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:69
Diariernr: 08/3615
Handläggare: Måns Norberg
Derk de Beer
Avdelning: Ekonomi & Styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2008-10-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Preliminär utjämning 2009 m.m.
Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR 08:69

Ekonomi & Styrning
Ekonomisk analys
Måns Norberg
Derk de Beer
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Preliminär utjämning 2009 m.m.

I detta cirkulär presenterar vi:

- Preliminärt taxeringsutfall september
- Preliminärt utfall LSS-utjämningen 2009
- Preliminärt utfall kostnadsutjämningen 2009
- Beräkning av anslaget för kommunalekonomisk utjämning
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011, *bilaga 1*
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Preliminära beräkningar av utjämningsystemet 2009

SCB har gjort en preliminär beräkning av utjämningsystemet för bidragsåret 2009. Tabeller med resultat och dataunderlag samt beskrivning av beräkningarna har skickats till kommunerna. På flera punkter skiljer sig SCB:s beräkningar mot dem som presenteras i *bilaga 1*. Nedan kommenteras dessa skillnader.

Inkomstutjämning

SCB:s beräkning av inkomstutjämningen bygger på det preliminära taxeringsutfallet 2007 för september (+5,5 procent). I de kommunspecifika beräkningarna (*bilaga 1*) används SKL:s prognos på den definitiva taxeringen, +5,6 procent.

Skillnaden mellan de två bedömningarna resulterar i olika nivåer på den garanterade skattekraften i riket. Detta påverkar kommunens avgift respektive bidrag, i inkomstutjämningen. Kommuner som erhåller ett bidrag får ett mindre bidrag i SCB:s beräkningar; för betalande kommuner blir avgiften större. Således kommer omfördelningen i SCB:s beräkning bli lägre. Då anslaget för kommunalekonomisk utjämning är fast innebär en lägre omfördelning i inkomstutjämningen att regleringsavgiften blir lite mindre i SCB:s beräkning.

SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2008 för att räkna ut skattekraften. I bilaga 1 har vi räknat med en prognos på befolkningen per den 1.11. 2008.

Det slutliga utfallet av inkomstutjämnningen för år 2009 kommer att fastställas under december månad. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbar inkomst 2007 samt kommunens folkmängd per den 1 november 2008.

Preliminär kostnadsutjämnning för år 2009

Kommunens preliminära bidrag eller avgift framgår av *bilaga 1* rad 15.

För 210 kommuner är avvikelserna jämfört med den prognos som förbundet presenterade i cirkulär 08:32 högst +/-100 kronor per invånare efter att vi justerat för eftersläpningseffekten som var satt till noll i cirkulär 08:32. För 40 kommuner är förändringen mer än +/-150 kronor per invånare.

I förhållande till 2008 års bidrag och avgifter är det ca 33 % av kommunerna som får en förändring på högst +/- 100 kronor per invånare. Knappt 60 % av kommunerna får en negativ förändring.

Det som kvarstår att uppdatera är skattekraften enligt taxering 2008 i modellen för förskola och skolbarnsomsorg.

Eftersläpningseffekter i kostnadsutjämnningen

I *bilaga 1* redovisas kommunens bidrag/avgift i kostnadsutjämnningen exklusive eventuell ersättning för eftersläpningseffekter. Detta innebär att de kommuner som är aktuella, se tabell 1, för eventuell ersättning för eftersläpning hanterar denna post separat. Dessa kommuner måste ha haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2003 till 2007) som överstiger 1,2 procent¹. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2009 måste befolkningen i dessa kommuner även öka med 1,2 procent mellan 2007 och 2008.

Om kriteriet för befolkningsökning 2007–2008 uppfylls kommer det totala utfallet i kostnadsutjämnningen att förbättras för dessa kommuner. I SCB:s preliminära kostnadsutjämnning ingår såväl ersättning för eftersläpning som finansieringen av densamma. I *bilaga 1* har eventuell ersättning för eftersläpning tagits bort, men finansieringen på 11 kr/invånare ligger kvar. Beloppet kan dock förändras beroende på utfallet i befolkningsstatistiken.

I tabell 1 finns SCB:s preliminära bedömning av ersättningen för eftersläpningseffekter för de kommuner som är aktuella. Om önskemål finns kan berörda kommu-

¹ Avser befolkningen per 1 november respektive år.

ner kontakta oss och få *bilaga 1* uppdaterad med SCB:s bedömning av eftersläpningseffekten.

Tabell 1. Kommuner aktuella för eventuella eftersläpningersättningar för 2008 samt SCB:s bedömning av den preliminära ersättningen

Kommun	Snitt 03-2007*	07-11-01 t.o.m. 08-06-30**	SCB:s bedömning (kr/inv)	Kommun	Snitt 03-2007*	07-11-01 t.o.m. 08-06-30**	SCB:s bedömning (kr/inv)
Ekerö	1,47 %	0,39 %	0	Habo	1,96 %	1,23 %	156
Huddinge	1,26 %	1,66 %	336	Kävlinge	2,07 %	0,82 %	10
Nacka	2,11 %	1,06 %	96	Lomma	2,21 %	1,06 %	97
Nykvarn	1,87 %	1,47 %	259	Malmö	1,25 %	0,94 %	55
Salem	1,75 %	1,01 %	83	Skurup	1,31 %	-0,26 %	0
Solna	2,22 %	0,67 %	0	Åstorp	1,66 %	1,07 %	107
Tyresö	1,22 %	0,48 %	0	Kungsbacka	1,55 %	0,68 %	0
Vallentuna	1,84 %	1,67 %	339	Härryda	1,36 %	1,33 %	208
Vaxholm	2,27 %	1,44 %	230	Lerum	1,24 %	0,84 %	17
Värmdö	2,66 %	1,15 %	137	Stenungsund	1,26 %	0,75 %	0
Österåker	1,50 %	0,91 %	40	Åre	1,21 %	0,37 %	0
Knivsta	2,07 %	2,17 %	536				

*Gränsvärde snitt 2003–2007 1,2 % och nov 07 till juni 08 1,2 %.

**Gränsvärdet i SCB:s preliminära beräkning är satt till 0,8 %.

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning 2009

De förslag som presenteras i budgetpropositionen innehåller ett antal regleringar enligt finansieringsprincipen samt som en följd av ändringar i skattesystemet. Detta innebär att inga obundna tillskott anslås till anslaget Kommunalekonomisk utjämning.

Att inga obundna medel tillförs anslaget innebär att en större del av anslaget tas i anspråk av inkomstutjämningen som utvecklas i takt med skatteunderlaget. Detta medför en allt högre regleringsavgift för kommunerna och därmed en faktisk urholkning av det generella statsbidraget. Urholkningen kan beräknas till drygt 2 miljarder kronor per år.

Nya ekonomiska regleringar

Regeringen föreslår regleringar för merkostnader orsakade av rapporteringsskyldighet av ej verkställda beslut enligt LSS, 23 miljoner kronor samt att alla nationella minoritetsspråk jämföras, 24 miljoner kronor. I båda fallen gäller förordningsändringarna från 1 juli 2008 och 7,5 respektive 8 miljoner kronor avser andra halvåret 2008 och dras bort från anslaget 2010.

135 miljoner kronor tillförs för att finansiera den barnomsorgsavgift från 1 juli 2009. Ytterligare 85 miljoner tillförs 2010 för att täcka helårseffekten av förslaget. Vidare regleras 220 miljoner kronor 2010 och ytterligare 220 miljoner för 2011 för allmän förskola för treåringar.

Till följd av höjningen av förbehållsbeloppet enligt socialtjänstlagen tillförs 100 miljoner kronor. Kompensation sker även för införande av nationella prov i skolår 3, skolår 5 samt prov i biologi, kemi och fysik i skolår 9.

Utöver dessa regleringar kommer anslaget än en gång att tillfälligt ökas med 50 miljoner kronor 2009 för asylsökande barn.

En fortsatt minskning av de svenska skatteintäkterna till följd av att arbetspendlingen över Öresund har ökat medför en ökning av anslaget med 58 miljoner.

Övriga regleringar som föreslås av regeringen i budgetpropositionen avser beslut som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Det särskilt förhöjda grundavdraget för de sämst ställda pensionärerna medför en minskning av skatteunderlaget varför anslaget höjs med 1 280 miljoner kronor och nya regler för reseavdrag medför att intäkterna ökar och därmed minskas anslaget med 189 miljoner. **Eftersom dessa beräknas påverka skatteunderlaget med 0,3 procent i negativ riktning, vilket ej beaktas i SKL:s senaste skatteunderlagsprognos, korrigeras ramanslaget tillsvidare med motsvarande belopp.** Detta innebär att skatteintäkterna beräknas vara ca 1,1 miljarder kronor högre och ramanslaget 1,1 miljarder kronor lägre än om effekterna beaktats fullt ut.

I tabell 2 redovisas storleken på anslaget för kommunalekonomisk utjämning för åren 2009 till 2011. Alla förändringar av anslaget görs i miljoner kronor.

Tabell 2. Anslaget för kommunalekonomisk utjämning
Miljoner kronor

Regleringar	2009	2010	2011
Enl. finansieringsprincipen	338	239	220
Övrigt (exkl. grund- och reseavdrag)	92	31	0
Total reglering	430	270	220
Totalt belopp	46 365	46 635	46 855

Utifrån 2008 års ram 45 935 korrigerat för regleringar till följd av förändringar i grundavdrag samt reseavdrag.

Preliminärt utfall LSS-utjämning 2009

SCB har skickat ut preliminära beräkningar till kommunerna över bidrag och avgifter för LSS-utjämningsystemet för 2009. Jämfört med den prognos som SKL skickade ut i maj har förändringar skett beroende på att tolv kommuner rättat upp sitt underlag. Utöver att ge effekter för de berörda kommunerna påverkar detta även den riksgenomsnittliga kostnaden och standardkostnaden för riket. Utöver detta har prislappar för insatserna räknats om utifrån uppgifterna i räkenskaps-sammandraget och underlaget för beräkning av personalkostnadsindex har uppdaterats med kostnader och insatser. Nettoprisindex har också räknats om.

Ett införandebidrag utgår för vissa kommuner under 2009. För att kvalificera för detta bidrag måste kommunen ha tappat minst 200 kr/invånare som en konsekvens av de regelförändringar som träder ikraft inför utjämningen 2009. Observera att införandebidraget INTE automatiskt utgår till kommuner som förlorar 200 kronor mellan utjämningsåren 2008 och 2009. Förlusten ska endast bero på regelförändringar för att införandebidraget ska bli aktuellt. Införandebidraget ersätter förluster över 200 kr och gäller endast utjämningsåret 2009.

Under december kommer SCB ut med en ny prognos där befolkningsuppgiften är uppdaterad till den 1 november. Fram till den 15 februari då skatteverket fattar beslut om bidrag och avgifter för år 2009 kan förändringar ske som påverkar uppgifterna om bidrag och avgifter, förhoppningsvis med smärre differenser.

Preliminärt taxeringsutfall september

Skatteverket har sammanställt ett andra preliminära utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst för inkomståret 2007. Utfallet finns att hämta på skatteverkets webbplats:

<http://www.skatteverket.se/skatter/taxeringsutfall/laddataxbest.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Den andra preliminära räkningen baseras på 98,9 procents granskade deklARATIONER och visar en ökning av skatteunderlaget på 5,5 procent på riksnivå. Det slutliga taxeringsutfallet beräknas vara färdigt 24 november.

Fortfarande finns ett fåtal kommuner med relativt låg andel granskade deklARATIONER. Det är därför troligt att även detta andra preliminära taxeringsutfall är något missvisande för det slutliga utfallet för dessa kommuner. Hur stor andel av deklARATIONERNA som granskats i respektive kommun finns på webbplatsen som hänvisas till ovan.

Slutavräkningar 2007–2009

Slutavräkning 2007

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 5,8 procent för 2007. Med denna bedömning blir prognosen för 2007 års avräkning 567 kronor per invånare 1.11 2006.

SKL:s prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 5,6 procent för 2007. Denna lägre uppräkningsfaktor medför en korrigering på minus 65 kronor per invånare 1.11 2006 i bokslut för 2008. Således ingen förändring mot tidigare prognos.

Slutavräkning 2008

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2007 och 2008 innebär en högre uppräkningsfaktor av skatteunderlaget än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2008 blir minus 205 kr/invånare den 1.11.2007. Således ingen förändring mot tidigare prognos.

Slutavräkning 2009

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2008 och 2009 till 6,0 respektive 4,0 procent i budgetpropositionen i år. Uppräkningsfaktorn 2008 är 0,6 procentenheter högre än SKL:s prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2009 blir negativ, -212 kr per invånare den 1.11 2008.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2008 till 2011, se tabell 3 och 4. Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnningen
- Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Riksdagens beslut av ram för anslaget kommunalekonomisk utjämning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglerna.

På grund av förflyttningen av hemsjukvården i Kalmar län görs en justering av ramanslaget mellan kommuner och landsting. 20 miljoner flyttas från landstingen till kommunsektorn från och med 2008.

Tabell 3. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011
Miljoner kronor

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämnning, netto (+)	48 308	50 193	52 203	54 658
Strukturbidrag (+)	1 528	1 529	1 539	1 547
Införandebidrag (+)	308	192	90	0
Kostnadsutjämnning netto (+)	-10	4	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	50 134	51 918	53 833	56 205
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	45 935	46 365	46 635	46 855
Differens → Regleringspost (2)-(1)	-4 199	-5 553	-7 198	-9 350

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2011
Kronor per invånare

	2008	2009	2010	2011
Inkomstutjämnning, netto (+)	5 265	5 435	5 618	5 850
Strukturbidrag (+)	167	166	166	166
Införandebidrag (+)	34	21	10	0
Kostnadsutjämnning netto (+)	-1	0	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 465	5 622	5 793	6 016
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	5 007	5 021	5 019	5 015
Differens → Regleringspost (1)-(2)	-458	-601	-775	-1 001

Orsaken till regleringspostens negativa förändring under perioden är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämnningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämnningen.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2009–2011. Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 08:63) beror på:

- Preliminärt taxeringsutfall september
- Ny statsbidragsram
- Fastställda uppräkningsfaktorer 2008 och 2009
- Preliminär LSS-utjämnning 2009
- Preliminär kostnadsutjämnning 2009

Befolkningsantagandena för november 2008 och framåt baseras på utfall juni 2008. Utifrån detta utfall beräknas sedan befolkningen öka i samma takt som i riket. I övrigt antas 2008 års skattesatser. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mans.norberg@skl.se.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2008–2012 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av vår modell kan du se effekten på din kommuns intäkter av olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 200 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Arbetsgivaravgifter/Budgetförutsättningar. Den skickas till Birgitta Westlund via fax 08-452 72 29 eller brev till Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, eller via e-post till birgitta.westlund@skl.se.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen

- Uppdateringsfil_08069nr5.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med modellen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver "kommun".

- Skriv in regeringens fastställda uppräkningsfaktorer i C8–D8. Dessa framgår av bilaga 1, rad 5.
- Ny preliminär LSS-utjämning 2009 ska skrivas in i ruta D70. Värdet hittar du i bilaga 1, rad 22. Eventuell formel ska ersättas med detta belopp.
- Ny preliminär kostnadsutjämning ska skrivas in i ruta D67. Värdet hittar du i bilaga 1, rad 15. Eventuell formel ska ersättas med detta belopp. Kommuner som kommer ifråga för **eftersläpning** (se tabell 1) ska, liksom tidigare, ha en formel i denna cell. Formeln ska lyda $=xxx + (OM(N5>2;'Blad 6 Befolkningsförändringar'!D73;0))$ där xxx = kostnadsutjämning 2009 enligt bilaga 1.
- Skriv in kommunens nya preliminära taxering för inkomståret 2007 i cellen C20. Beloppet framgår av *bilaga 1*, rad 6.
- Skriv in justerad statsbidragsram 2009–2012 i cellerna D32–G32. Beloppen är: 46364,991; 46634,991; 46854,991; 46854,991
- Skriv in det överskjutande nettobeloppet för kostnadsutjämningen 2008 i cell D39. Beloppet är 3,677
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget, netto för 2009 cellen D35. Beloppet är: 50192,739

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2009 års inkomster i cell I32 (–212 kr/inv.). Formeln ska ersättas med detta belopp.

Om någon av cellerna som ska ändras är skyddad, ta bort bladets skydd genom att gå till *Verktyg – Skydd – Ta bort bladets skydd*. Behövs lösenord är detta *kommun*.

Tidpunkter under 2008

- 9 okt Prel. taxeringsutfall 2007
9 okt SKL:s skatteunderlagsprognos
30 okt SKL presenterar *Ekonomirapporten*
24 nov Skatteverket presenterar definitivt taxeringsutfall för 2008
mitten av dec SKL presenterar MakroNytt 4/08
18 dec SKL:s skatteunderlagsprognos
slutet av dec SKL presenterar definitivt utfall över Kostnadsutjämningsen 2009

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag, utjämningsystemet, LSS) 08-452 78 83, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Signild Östgren (LSS) 08-452 77 45 Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Måns Norberg

Bilaga

Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspecifik, endast till ekonomikontoren)